

ORIAL
at Marii Wittek

L. Smut. 201. t. 1898
A. Def. opne. III 2015

15-365

LWP

brak wzy.

Sł. str. SIDORCZUK Jamara

1728/USK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

1728/486

Sidorczuk Tamara

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K. 3. S. 3

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ K. 3. S. 4

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓ K. 3. S. 5

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

III Relacja

Lycionys Siłozezek Tawary, LHP,
Białystok (brak obkladnej strony Sporożekowa Zygona, ok. 1968)

Włkopi's org. k. 3 s. 1-3

Relacja Siłozezek Tawary przekazana w 1998r. J. Kordkosska
do Fundacji

Sidorowicz Tamara
Białystok Ul. 1

III 19/30

Lyciumys.

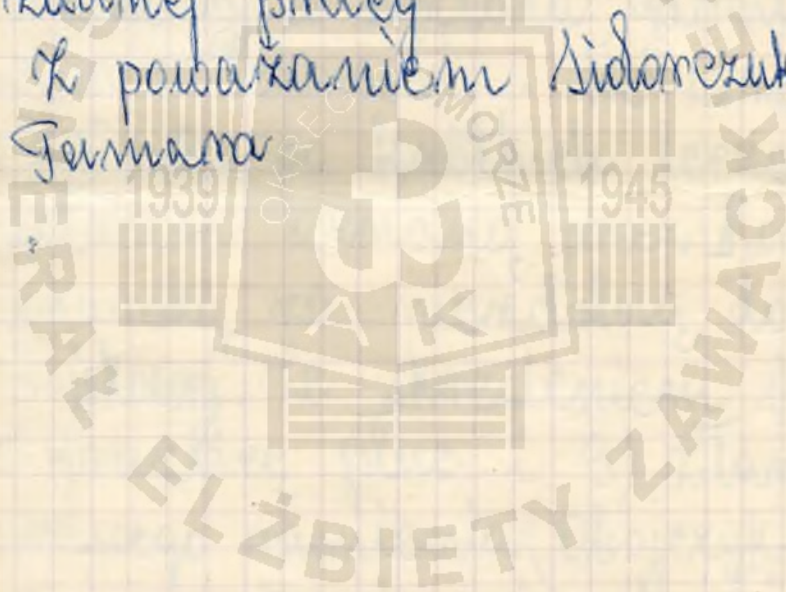
Urodziłam się dnia 10 stycznia
1924 r. w Białymstoku z Ojca i
Matki (Mama i Anny w
inteligencji pracujących. W roku
1939 skończyłam szkołę gimnazja-
-lną, bo dłużej nie mogłam się
uczyć. Po napaści Niemców przeby-
walam na koloniach letnich
gdym zostałam ewakuowana do
Kwiatku Radzieckiego do kopalni
węglu miejscowość Kamaganda
tam pracowałam do roku 1943.
w roku 1943 gdy zaczęły się
formować Wojska Polskie w
lock Moskwy Selsce. Tam wstąpiłam

do 1 Dywizji "im Józefa Piłsudskiego" ^{I/12}
do sanitarnego batalionu im. Emilii Platter
i tak przebywając szlak bojowy
do roku 1945.

Wskutek odniesionych kontuzji
nie pamiętam dalszej swej
służby Wojskowej. Miałem też rha-
-laxtam w szpitalu Garnizono-
-wym w Poznaniu. We wrześniu
1945 roku po krótkich leczeniach
zostałam uznana przez Komisję
Lekarską za niezdolną do pracy
Wojskowej. Le skreśleniem 1) Epilepsji
2) gruźlicę płuc i 3) złamanie
prawego ramienia (Obojętny i ser-
-wanie w trzech palcach ściegna)
Obecnie jestem w domu rodzinnym
razem z matką wdową i
utrzymuje się z renty (ojca)

ciężkie warunki są bardzo 17/13
ciężkie, ponieważ matka w
tym miesiącu tak fatalnie
upadła i złamaną ma
prawą rękę
Mam rentę II grupy „J.”
i nie jestem zdolna do
żadnej pracy
z poważaniem Sidorczuk
Tatjana

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

Analiza opracowana przez Józef Królkowski z 27-03-1967r
(21 pytań skierowanych do kombatantów I i II skł.) w celu poznania
ich losów po wojnie. Analiza ekspertyza własnoręczna
przez Sidorowicz Tęmasz
złopis oryg. k. 3. s. 1-6

Analiza Sidorowicz J. przesłana do Fundacji z 1998r. J. Królkowski

1731

K.

19/30

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia 17 XII 1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę. *L. B. O. WiD. - em*

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl/
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Białymstoku ul. Pogodna 41a

Dlaczego:

Pomieważ tu jestem urodzona, a ojciec pracował jako urzędnik państwowy a w czasie najeźdy był zaleconym przez hitlerowców.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

po zdemobilizowaniu zostałam ciężko ranna, w drodze do szpitala, gdzie przeleżałam 18 lat. Gdy jedna siostra pozostawiona (pokonała) mnie, tam i dalej kmae do L. B. O. WiD. u. wice L. B. O. WiD. nigdy nie opuścił swego żołnierska i tam poznałam swą koleżankę Mamie Daniszewską która także była w Wojsku w ZSSR.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci :

~~rodzina,~~
~~przyjaciele,~~
~~państwo,~~ Państwo.
~~społeczeństwo,~~
instytucje społeczne,

radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/.

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:

tak,
nie.

Jeżeli tak, to dlaczego uważałaś to za konieczne:

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztacanie się:

nie

- już w roku 1945,
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:

- ukończyłaś szkołę podstawową,
- " " zawodową,
- " " średnią ogólnokształcącą,
- " " zawodową,
- wyższą.

Siedem klas szkoły
podstępczej i 2 klasę
gimnazjalną

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

Po ukończeniu drugiej klasy gimnazjalnej
wywieziona do Młotkawy i tam za-
-ostałam jako pielęgnianka przy Lotnie-
-kach.

8. Podaj zawód, w jakim pracujesz:

nie pracuje ponieważ mam lepiętsze i starszą prawą rękę

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/

Dostaje rentę inwalidzką II grupy

b/ Jakie posiadasz mieszkanie:

mieszkam razem z matką

c/ Czy posiadasz: Telefon,

nie

radio,

telewizor,

nie

adapter,

pralkę,

lodówkę,

odkurzacz,

inne;

nie
nie
nie

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
~~nie~~

Dlaczego tak jest?

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem: tak. tak
- ułatwiał Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- ~~strzymanie~~ strzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudniał, tak
- nie przyznawałaś się do tego. nie

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

gdy wróciłam dwa lata temu ze szpitala nie miałam żadnych pieniędzy aż gdy byłam powołana na komisję Smoleńską i dostałam ze K.B. O Widu zapomogę która wynosi w tej chwili "660 zł" sześć sześćdziesiąt złotych.

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:
- poczucie własnej godności: Tak, ~~nie.~~
- odwagę: tak, ~~nie.~~
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, ~~nie.~~

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

A teraz jak przyjdzie lato to idę z samego rana do lasu na grzyby. i cały dzień tak porętaję do podwieczorka i nie boję się nikogo i to mi robiło się że nie choruję na ptęca, ponieważ i na ptęca chorowałam - tam dość długo

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętne,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

Chcę młodszą siostrę od siebie, pracuje w Białymstoku jest starszą sekretarką chez jej jest profesorem mają trzech synów jej nazwisko Kulaszewicz Ławysa Białystok ul. Parkowa 8 m. 13.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

Dlaczego tak jest:

Bo gdy idę do lasu na grzyby, to nawskroś sobie śpiewam żołnierskie piosenki

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

Podaj przykłady:

"Gdy ruszył na wojnę"
"Żołnierze drogę maszerował"

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe?

Podaj przykłady:

Tak
Chcę świadków którzy byli razem ze mną w 1 Armii Kobieuszkowskiej

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady: Nie.

Tylko jak leżałam w szpitalu to mówiono że jestem "Wanjatka"
bo leżałam w Choroszczy
czem się mogę naszczepić że chodzę

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: 16 lat

b/ Jakie miałaś wykształcenie?

Siedem klas szkoły powszechnej i dwie klasy szkoły gimnazjalnej

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

Białystok ul. Pogodna
nr 41 m. 1.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją?

e/ Gdzie pracowałaś?

Uczyłam się

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko?

st. Strzelec
i pielęgniarka

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

Na pierwszego Maja
"Za Lenina"

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

Szanowna Pani Krowlikowska. 17/9/30

Cały życiorys swój i mego przebywania
w Wojsku Polskim przesłałem do Szanownej
Koleżanki po odpisie gdy otrzymałam od
Koleżanki list na którym widziałam to
pismo. Szanowno Koleżanko ja jestem
Inwalidą II grupy mam legityma-
cję nr L. B. O. W. i P. i przebywałam
całe dwadzieścia lat w szpitalu
gdym byłam uderzona w głowę
i tak ciężko to musiały przecier-
pieć ponieważ dostałam „Epilepsji
gumklicę plus a do tego gdy cho-
dziłam do pracy (gdym leżałam 20 lat)
Będący taki mój stan złamał mi
prawą nogę ale ja gdy szła-
łam Szanownej Koleżanki
adres w „Przyjacie” to zaraz
i napisać byłam rada. Szanowna
Pani Mamo Mąż L. B. O. W. i P. jest
bardzo uprzejmy i mamy także
dobrą komendantkę co się

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWE

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. 42 25 11 11
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU, UL. POLSKA 111/117

Kopie

Toruń, dnia 11 I 2000 r.

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

d. in. 0088/WSK/2000

Pani *Tamara Sidorezuk*

ul.
15-365 Białystok

Szanowna Pani,

Nasze Archiwum w dziale Wojennej Służby Kobiet gromadzi relacje kobiet - żołnierzy z terenu całej Polski i z Zagranicą, walczących na frontach II wojny światowej.

Od Pani Ireny Krolikowskiej z Warszawy aktywnie współpracującej z naszą Fundacją otrzymaliśmy ankietę personalną informującą o Pani służbie wojennej dzięki czemu mogliśmy założyć w naszym Archiwum teczkę osobową na Pani nazwisko, o numerze inwentarza *1728* WSK.

Prosimy jednak, o ile jest to możliwe, o napisanie własnej relacji według załączonego schematu. Zależy nam bardzo na relacji opisowej, gdyż jest to ważne dla historyków zajmujących się służbą kobiet w Wojsku Polskim. Prosimy także o Pani zdjęcie, najlepiej z lat okupacji, ale może być też z okresu powojennego.

10/5

Wysłałyśmy Pani materiały informacyjne nt. Fundacji oraz Memoriału
Generał Marii Wittek, w ramach którego prowadzimy naszą „akcję”
gromadzenia materiałów poświadczających walkę kobiet na frontach II wojny
światowej. Informujemy również Panią, że naszą współpracowniczką
w woj. *liczymy na Panią. W Brakmstoku mamy szkie kostelki. W H-ine przedstawicielek*

do IPres LIP jest p. Aneta Zurewska W razie potrzeby prosimy kontaktować się z tą Panią
Szkołowa 2A/43 tel. 401814

Pozdrawiamy Panią serdecznie i prosząc o odpowiedź zapraszamy do
współpracy z naszym Archiwum, gdyż zależy nam na stałym kontakcie z Panią,
a także z kombatantkami mieszkającymi na terenie Pani województwa

Z wyrazami głębokiego szacunku

Anna Rojewska

Anna Rojewska

Dokumentalistka Archiwum WSK

zał.

- 1 Schemat WSK *można napisać u siebie własnego uznania*
- 2 Informacja nt Fundacji
- 3 „Powstanie i działalność Memoriału Generał Marii Wittek”

*W moim Roku 2000 żyję wiele zabawa i samych szczęśliwych dni.
Będzie to dla nas duża radość jeżeli odpisze Pani, a także osobom których się
o naszej relacji-żyjemy i zdjęcie*

Anne Rojewska

T. 1728/186

LHP

SIDORCZUK Tamara

Wypis, ze źródeł
nazwiskowe kasty i autorstwa

i

T. 1728

ZSRR-LWP

20. SIDORCZUK Tamara

Zródło informacji:

Ankieta anonimowa
Życiorys
Korespondencja

Złożono:

Archiwum Pomorskie A.K.
87-100 Toruń ul.W.Garbary 2.

I. K. ról./98

19/30

SIDORCZUK Tamara

